

El Govern ha iniciat aquest dimecres les tasques d'exhumació del cementeri de Sant Francesc per localitzar les restes de les víctimes mortals del penal de Formentera, es Campament a la Savina.

D'acord amb la documentació de l'època i l'estudi realitzat per l'historiador eivissenc Antoni Ferrer Abárzuza com a part del Segon Pla de Fosses del Govern balear, cinquanta-vuit persones —la majoria extremenyas i murcianes, però també madrilenyes, catalanes, canàries, valencianes i balears— haurien mort en la colònia de la Savina entre 1940 i 1942, a causa del desproveïment d'aliments i de l'absència de condicions higienicosanitàries del campament.

A la inauguració de les tasques d'exhumació han assistit la presidenta del Consell de Formentera, Ana Juan; la vicepresidenta del Consell, Alejandra Ferrer; el secretari de Sectors Productius i Memòria Democràtica del Govern, Jesús Jurado; el conseller de Benestar Social, Rafael Ramírez; la consellera de Patrimoni, Raquel Guasch; el director general de Memòria Democràtica, Marc Andreu Herrera; i el president i el vicepresident del Fòrum per la Memòria d'Eivissa i Formentera, tots dos membres de la Comissió de Fosses i Desapareguts, Lluís Ruiz i Artur Parrón

"Retornar la dignitat"

La presidenta del Consell de Formentera, Ana Juan, ha desitjat que "les tasques que han començat aquesta setmana poden trobar les restes, certificar el que ens diuen els estudis històrics realitzats i, sobretot, retornar la dignitat a les cinquanta-vuit persones que varen morir a la colònia penitenciària de la Savina i als seus familiars". La presidenta ha agraït la tasca conjunta de les administracions i del Fòrum per la Memòria d'Eivissa i Formentera.

"Els objectius són trobar-les, identificar-les i retornar-les a les seves famílies, recuperar la seva memòria, obrint les fosses per tancar les ferides. Un deute democràtic que tenim pendent, i amb el qual estem totalment compromesos", ha dit el secretari autonòmic Jesús Jurado.

Segons l'estudi esmentat, i atesos els testimoniatges i la documentació recaptada per les associacions memorialistes, es creu que les restes podrien estar enterrades en el veí cementiri nou de Sant Francesc, situat a tot just 3 km de la colònia militar franquista.

Amb l'objectiu de confirmar si els presos morts durant la seua estada al penal van ser enterrats en el cementiri de Sant Francesc, i si les seues restes mortals continuen encara on van ser inhumats, la Societat de Ciències Aranzadi comença aquest dimarts les tasques d'exhumació del cementiri, una intervenció que s'emmarca dins del Tercer Pla de Fosses de la Guerra Civil i el Franquisme 2021-2022 que impulsa el Govern de les Illes Balears.

L'esplanada de terra enfront de la porta principal del cementeri de Sant Francesc, concretament l'espai comprès entre les files 1 i 6 del costat dret, serà el punt d'entrada d'aquesta primera intervenció, que es realitzarà sota tombes antigues d'entre els anys seixanta i vuitanta —actualment en desús—, i que coincideix amb l'espai assenyalat com a possible lloc d'enterrament de les víctimes del penal, tant pels testimoniatges reunits en la recerca, com per l'enterrador del cementeri.

A més, també s'actuarà en la zona assenyalada com a possible lloc d'enterrament per la recerca del Fòrum per la Memòria d'Eivissa i Formentera, i inclosa en el Mapa de Fosses del Govern de les Illes Balears, situada una mica més a l'oest, enfront del bloc dels columbaris.

El Govern, en col·laboració amb el Fòrum per la Memòria d'Eivissa i Formentera i altres associacions memorialistes; amb investigadors i especialistes, entre ells la Societat de Ciències Aranzadi, i també amb la Junta d'Extremadura, ja ha començat a treballar en la recerca de l'ADN dels familiars que puguin ajudar a posar nom a les víctimes del franquisme mortes en el campament de la Savina i enterrades en el cementiri nou de Sant Francesc.

Aquesta és la segona vegada que el Govern balear participa en una exhumació a Formentera. La primera vegada va ser el 2017, quan el Fòrum per la Memòria d'Eivissa i Formentera va promoure l'exhumació del cementiri parroquial de Sant Ferran, que va realitzar la Societat de Ciències Aranzadi amb la subvenció del Govern balear i la col·laboració del Consell Insular de Formentera.

30 de març de 2022
Àrea de Comunicació
Consell de Formentera